

№ 252
КИ
УД
ВНА
СЭЛ
ни
ба Хи
й час
а нитэ
овска
шанар
пронту
Арад
кын Ар
андова
ни зөи
ий самс
дайсан
само
ни
й-Демо
радай
ни дек
эбэ:
Арад
ий на
д бу
кано-а
ба лис
илдере
ээр о
и аме
обьел
онд
добт
Ба.
ни зөи
уды
самс
эмтээ
город
он, пу
ВТШ
УША
ни
эндент
аан
боллоо.
изенха
хунг
бол
үлөө
венсу
унгт
освал
и Сю
дэ С
байна.
ны м
хунг
хэбэр
аха
и уд
гарда
и ма
и ёно
а, уд
ий хо
хээ,
удай
олло
НОВ.
инүү
№ 1
хү
тэ 3
эхи
Бүх
и Ти
ижда
тэр
гөөр.
ихые
ба

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

688 (6430) 1952 оной декабрин 24, среда Сэн 20 мунган

ПАРТИНАБЭШЭ ЭДЭБХИТЭД-ПАРТИНА ОРГАНИЗАЦИН ТҮШЭГ ТУЛГУУРИ МҮН

Манай парти болбол үргэн ни-
арад зоной дунда хизааргүй эх-
длэтэй болонхой. Ажалша ний-
эй барисаага улам бэхжүүлж
ара, тэдэнй дундаһа хэдэн
длон эдэбхитэды манай парти
гуулан хүмүүжүүлэ. Мүнөө хү-
сэгшэд нэгдэ хэдэн мянгаара
на, колхозно ажабайдалы эм-
хэн байгуулагда, хүдөө ажа-
ны культурануудай баян дэлгэр
гасын түлөө, нийтын ашаг шэмэ
тэ малажалы хүгжөөхын түлөө
сэгшэд тэндэ хэдэн мянгаара
ган гараа.

Партияна организацинууд хадаа
дөө ажахы бүхы хэмжээгээр
жөөн дэбжүүлхын, эмхидхэлэй-
ахын талаар колхозууды улам
дэбжүүлхын түлөө тэмсэлдэ, пар-
тинабэш эдэбхитэдэ түшгэлдэг
на. Ажалша нийтэтээ хол-
д барисаага саг үргэлжэ бэх-
үлдэг, партинабэш үргэн олон
эбхитэды ходоодо хүмүүжүүлдэг
артияна организацинууд лэ урдаа
бигданан зорилгонууды саг
на, зүбөөр шиндхэжэ шададаг
ах юм. Бүхы ажал-ябуулгада
артиянабэш эдэбхитэдэ хэзээ
дэндэ түшгэлэн хүдэмэрилдэг
организацинууд манай рес-
блика доторшы үсөөн бэш юм.
Ачурын аймагай Молотовой нэ-
мжэтэ колхозой партина орга-
нзаци партинабэш эдэбхитэдэ
дөө барисаага бэхжүүлж, тэ-
ниэ хүмүүжүүлэн ургуулха хэ-
тэ саг үргэлжин анхрал ханд-
даг. Эндэ хирэ-хирэ болоод лэ
артияна нэмэл суглаанууд боло-
ү, тэдэнй партинабэш эдэбхи-
тэ олоороо уригддаг. Тэрэ суг-
ланууд дээрнэ ажахын ба поли-
ческэ шухала асуудалууд табиг-
даг байха юм. «Коммунист» гэжэ
арнада толилогдон «Партияна-
бэш эдэбхитэдэ» партина органи-
зацинуудай түшгэ тулгуури мүн»
эсэ статья наяхан болон парти-
на нэмэл суглаан дээрнэ зүб-
эн хэлсэгдэн байна.

Тус партина организаци (секре-
динь нүхэр Олейников), парти-
набэш эдэбхитэдэ дундаһа энэ
алдэ 9 хүний партида абанан
на. Тэдэнй олонхын мүнөө
эмжүүды, отаранууды даагша-
р, тарьянажалай бригадын бри-
динуудаар хүдэмэрилнэ. Энэ
артияна организаци партинабэш
эбхитэдэ, колхозно калтруу-
илгаа мэргэжэл шадабарине
лам дэбжүүлжэ хэрэгтэ онсо ан-
рал хандуудат. Мүнөө тус кал-
вой 60-аад гэшүүд агрозохотех-
нскэ гурбан жэлэй курсануудта
ралсажа байна. Бүхы ажал-
уулгада партинабэш эдэбхи-
тэ парторганизацнн түшгэлдэ-
й үрэ дүн энэ колхозой ажахын
рэгтэ эли тодоор харатана. Мо-
лотовой нэрэмжэтэ колхоз болбол
энэ жэлдэ хүдөө ажахын культу-
раудай элбэг баян ургаса хуряжа
лад, гүрэнбэйгэ урдахы уялга-
ды сүм дүүргэнэ байна. Адуу
лайны ашаг шэмэ жэлдэ жэл
үрэн улам эхэ болон. Жэшээлхэ,
недондонойхиноо гурба дахин
дүү эхэ һү энэ жэлдэ наагаа. Мү-
нэ малай үбэлжэлгы энэ колхоз
у бэшээр үнгэргэжэ байна.

Партиянабэш эдэбхитэды ур-
дан хүмүүжүүлжэ хэрэгтэ пар-
тина нэмэл суглаанууд эхэ үүргэ
үргэдэг. Партияна нэмэл суг-
ланууд дээрэ политическэ ба ажа-
ны шухала асуудалууды зүбшэн
салсэдг партинабэш эдэбхитэдэ
бадалсахадаа, ажалшадай урда-
рты, правительствен табигдан зо-
лгонууды тэн найнаар ойлгожо
даг, тэдэннэ бэдүүлжэ хэрэгтэ
тэн турын ёһоор хандадаг боло-
т. Теэд партина нэмэл сугла-
нууды үнгэргэхэ ябалды хэрэг-
дэггүй партина айкмууд, пар-
тина эхин организацинууд рес-
блика доторнай шөө би байха
н. Жэшээн, Яруунын аймагай «Ко-
вентерн», XVII партконференцнн,

Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад зар-
им колхозуудай, мүн Түхэнэй ай-
магай партин ЦК-гэй нэрэмжэтэ,
Толгойн сомоной Сталиной
нэрэмжэтэ колхозуудай парторгани-
зацинууд партина нэмэл сугла-
нууды энэ жэлдэ оройдоо үнгэр-
гөөгүй.

Партияна организацинууд болбол
урдаа табигданан зорилгонууды
шиндхэ хэрэгтэ партинабэш
эдэбхитэды найнаар хабадуулхын
тулада тэдэнй идейн-политическэ
ургалтад удр бүрин анхрал
оролдолго гаргахы эрэгтэй. Гэ-
шэ, колхозно үйлдэбэрин түрүү-
шүүлэй—комбайнернуудай, тракто-
ристуудай, малажалай стаханове-
цуудай политическэ хуралсада ан-
харалгүйгөөр хандадаг КПСС-эй
айкмууд, партина эхин организаци-
нууд мүн лэ үзэгдэнэ. Энэ та-
лаар партин Түхэнэй айкомой
хүдэмэридэ горьтёхын дутагда-
нууд бии байна. Тус аймаг дотор
энэ жэлдэ партина хуралсада
партинабэш нүхэлэй дундаһа
оройдоо 60-аад хүн хабадуу-
лагдаа. Энэ юу харуулаба
гэхэдэ, партин айком ба эн-
дхи партина эхин организацинууд
партинабэш эдэбхитэдэ холбоо
барисаа багатай, тэдэнй идейн-
политическэ ургалтад анхаралгүй-
гөөр хандадаг байна.

Манай парти болбол арад зонтой
холбоо барисаага бэхжүүлжэ,
партинабэш эдэбхитэды ургуу-
лан хүмүүжүүлжэ ябадалда туйлай
эхэ анхрал оролдолго гартадаг.
Партиян гэшүүн болбол «арад зон-
тобо тон нигта, таһаршагүй бариса-
саатай байхан сагтаа манай пар-
тин хүсэтэй ба малагшагүй бай-
дагын ханажа, олонийтэй бариса-
саага удр бүри бэхжүүлжэ,
ажалшадай эрилтэнууд ба хэрэг-
лэлдүүдэ саг соон анхаралтай-
гаар хандаха, партин политикан
ба шидхэбэринүүдэй удхы пар-
тинабэш олонийтэдэ тайлбарлан
ойлгуулаха ёһотой» гэжэ Советскэ
Союзай Коммунистическэ партин
шэнэ Устав дотор хэлгэлэнэ.

Партияна организацинууд хадаа
манай орон дотор коммунизм бай-
гуулха талаар партин XIX съез-
дын табигдан түхэтэй шидхэбэри-
нууды амжалтатайгаар бэдүүлхын
тулада үргэн нитэ арад зонтобо
холбоо барисаага саашан бэх-
жүүлжэ, партинабэш эдэбхитэдэ
саг үргэлжэ түшгэлэн хүдэмэрил-
хэ эрэгтэй. Партинабэш эдэ-
бхитэдэ түшгэлэн хүдэмэрилхэ гэ-
шэ юуб гэхэдэ, түхын түрүүндэ,
колхозуудай ба МТС-үүдэй парти-
на организацинууд болбол ажалша-
ды коммунистическээр хүмүү-
жүүлжэ, тэдэнй дунда нитэ-поли-
тическэ ба культуно-гэгээрэлэй хү-
дэмэри ябуулха хэрэгтэ парти-
набэш эдэбхитэды, эрхим малша-
ды, комбайнернууды, тракторист-
нууды ба бусад түрүү хүнүүды
үргэнөөр хабадуулха ёһотой. Пар-
тияна организацинууд хадаа ажа-
хын ба культуна байгуулалтын
ямаршы асуудал шиндхээдэ
ажалша нитэдэ, партинабэш
эдэбхитэдэ эхин түрүүн хандаха
эрэгтэй.

Коммунистууд ба партинабэш
хүнүүдэй хоорондоо таһаршагүй
холбоо барисаатай байны, бэе
бэдээ тэдэнй хизааргүйгөөр эти-
гэдэг байны манай Бурят-Монго-
лой АССР-эй ажалшадай депута-
дуудай аймагуудай, городской, рай-
онно, сельскэ, сомонуудай ба по-
селково Соведүүдтэ хунгаха хун-
галтанууд эли тодоор дахйнаа хар-
уулха байна.

Имагтал арад нийтэтэй холбоо
барисаа найнтай, партинабэш
эдэбхитэдэ саг үргэлжэ түшгэлдэ
дэг партина организацинууд ур-
даа табигданан зорилгонуудаа ам-
жалтатайгаар бэдүүлжэ шадаха
байна. Партинабэш эдэбхитэдэ
партияна организацинуудай үнхөөр
бодото түшгэ тулгууринь мүн.

Улан-Удэ городской районууда ба
республикнай аймагууда ажал-
шадай депутатуудай нотагай Со-
ведүүдтэ хунгаха хунгалтанууд тухай
Дүрмэй ёһоор ажалшадай депу-
тадуудай аймагуудай, городской,
городуудай району Соведүүдтэ
хунгаха хунгуулин комиссинуудай
составта түлөөлэгшэд дэбжүүлэгдэ-
жэ байна. Республикнай хүдэл-
мэришэд, колхознигууд болон интел-
лигенци өһөднөө эрхим түлөө-
лэгшэды тус комиссинуудта эль-
гэжэ, гүрэн турын тон шухала хэр-
гэгы тэдэнэртэ найдна.

УЛАН-УДЭ
Ленинэй орденото парово-
зо-вагонно заводой котельнэ
цехтэ хүдэмэришэдэй, албахааг-
шадай ба инженерно-техническэ
хүдэмэришэдэй хамтын суглаан
боложо, ажалшадай депутатуудай
Улан-Удын городской Советтэ хун-
гаха хунгуулин комиссинуудай
составта түлөөлэгшэды дэб-
жүүлжэ тухай асуудал зүбшэн хэл-
сэгдэбэ. Цехын партина организа-
ци хунгуулин тус комисснн саста
заводой эрхим стахановч
разметчик Базар Сасонович Рин-
чиновы дэбжүүлжэ гэжэ дуралда-
ба.

Нүхэр Ринчинов энэ заводто хэ-
дэн олон жэл хүдэмэрилжэ бай-
на. Үдэрэйгөө нормы 250 процент
хүрэтэр ходоодо дүүргэдэг юм. Тэрэ
хадаа энэ жэлдэ 2 жэл хахадай
нормо дүүргэбэ.

Котельнэ цехын коллектив ажал-
шадай депутатуудай Улан-Удын
городской Советтэ хунгаха хунгуу-
лин городской комисснн саста-

та Нүхэр Ринчиновы түлөөлэгшөөр
дэбжүүлжэ гэнэн дуралдалы нэгэн
паналаар дэмжэбэ.

Ажалшадай депутатуудай Улан-
Удын городской Советтэ хунгаха
хунгуулин городской комисснн
составта Железнодорожно районной
комсомольскэ организацин зүгтөө
ВЛКСМ-эй айкомой секретарь
Людмила Семеновна Асеева дэб-
жүүлэгдэбэ.

Мяха-консервын комбинатай ста-
хановка Долгоржап Цыдынжаповна
Цыдымполова коллективэйнгэ
дунда эхэ хүндэтэй юм. Тэрэ ха-
даа нормобо үдэр бүхэндэ нилээд
үүлүүн дүүргэдэг. Ажалшадан түү-
рүү дүй дүршэлдэ комбинатайгаа
олохон залуушуулы хураган бай-
на.

Үсэгдээр болоһон суглаан дээрэ
эжэ комбинатай хүдэмэришэд
ажалшадай депутатуудай Приго-
роднэ районной Советтэ хунгаха
хунгуулин районно комисснн саста
өөрингөө түлөөлэгшөөр Дол-
горжап Цыдынжаповна Цыдымполова
дэбжүүлжэ байна.

Мүн хунгуулин Пригороднэ
районно комисснн састаа модо
урадхуулгын Улын конторын хүдэл-
мэришэдэй, албахаагшадай ба мэр-
гэжэлтэдэй зүгтөө Иван Григорье-
вич Степанов (бэлдхэгдэн про-
дукцин мастер), районно комму-
нистическэ организацин зүгтөө
КПСС-эй Пригороднэ районной сек-
ретарь Мария Ивановна Шведкова
гэгшэд дэбжүүлэгдэбэ.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГ
Ажалшадай депутатуудай нота-
гай Советүүдтэ хунгаха хунгалта-

дэ депутатудай аймагай Советтэ
хунгаха хунгуулин аймагай комис-
снн састаа түлөөлэгшэды дэб-
жүүлжэ тухай асуудал табигдана.
Комисснн састаа Тарбагатайн
дунда хунгуулин багша Елена Ми-
хайловна Писарева, Ленинэй нэр-
эмжэтэ колхозой гэшүүн Васильска
Федоровна Рыжалева ба бусад дэб-
жүүлэгдэбэ.

ЗАЙГРАЙН АЙМАГ
Ажалшадай депутатуудай айма-
гай Советтэ хунгаха хунгуулин айма-
гай комисснн састаа түлөөлэгшэ-
шэды дэбжүүлжэ эхилбэ. «Улаан-
Эрхирин» гэжэ хүдөө ажахын арте-
лин гэшүүд тус комисснн, өһөд-
ынгөө түлөөлэгшөөр эрхим наалин
Очиржалма Нимаевска дэб-
жүүлбэ. Тэрэ хадаа даалгадан
үнэи бүхэнһөө 2000-һаа 3000 литр
хүрэтэр һү жэл бүхэндэ наадаг юм.
Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой
коммунистууд хунгуулин аймагай
комисснн састаа парторганиза-
цинга секретарь нүхэр Жерловы,
аймгүсэдкомой хүдөө ажахын та-
һагай хүдэмэришэд — ахалагн
ветеринарна врач нүхэр Левченкыс
дэбжүүлэбэ.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ
Ажалшадай депутатуудай айма-
гай Советтэ хунгаха хунгуулин
аймагай комисснн састаа айма-
гай коммунистическэ организацин
зүгтөө партин айкомой секретарь
нүхэр Агилдин, Ново-Селенгинскэ
дунда хунгуулин багша Лариса
Михайловна Сахарова, комсомолой
айкомой секретарь Нина Ивановна
Степаненко ба бусад дэбжүүлэгдэ-
бэ.

Тамбов, декабрин 20. (ТАСС).
Красный пролетарий гэжэ заво-
й токарь Сталинска шангай лау-
рат В. Шумилин «Комсомолец» за-
водай залуу стахановцуудтай үсэ-
дээр уулзаба. Металлы түргэ-
ээр отолох методууд ба отолодо
энэ ээр эмсэгүүды хэрэгтэ туй-
лай новатор хэлбэ. Заводой
лакарнууд-скоростнигууд тэрэшэ-

Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ
хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад, Эрийскэ леспромхоздо
модо бэлдэхэлгэдэ хүдэлмэрилжэ байгаа Зэдын, Заиграйн
аймагуудай колхознигуудай

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ УЯЛГА

Биднэр, леспромхозой хүдэлмэришэд, инженер-
но-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад,
модо бэлдэхэлгэдэ хүдэлмэрилжэ байгаа эрэгтэй,
эмэгтэй колхознигууд 1951—1955 онуудта СССР-
ые хүгжөөхэ табихан табанжэлэй түсбэ тушаа
КПСС-эй XIX съездын директивэнүүды бүхы совет-
скэ арадаал алли, өөрингөө социалистическэ
Эхэ оройной түлөө туйлай эхэ баяр омогорхолтой-
гоор утгаабди.

Съездын директивэнүүд дотор шэнэ табанжэлэй
түсбэй гол зорилгонууд табигдаба, тэрэ түсбэ бол-
бол социализмһаа коммунизм тээшэ манай оройной
хүгжэлгын зам дээрэ шэнэ эхэ алхам мүн болон.

Шэнэ табанжэлэй түсбэ хадаа манай орон дотор
амгалан байгуулгын түсбэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб
найрамдалай түлөө советскэ арадай тэмсэлэй тү-
сбэ мүн.

Арадай ажахын улам ургажэ байгаа эрилтээ
ой модоной промышленностин гэгдэлгы усадха-
ха, модо бэлдэхэлэй хүдэлмэриэне комплексноор
механизацилгы саашадан хүгжөөхэ, үйлдэбэрин
эмхидхэлы ба механизацины ашагалга найжа-
руулха, модо бэлдэхэл дээрэ ажалай бүтээсы дээ-
шлүүлжэ гэнэн эхэ ба харюусалгатай зорилгонууд
тус түсбэ дотор ой модоной промышленностин
хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ табигданхай.

Коммунистическэ партин XIX съездын шиндхэ-
бэринүүды халуунаар найшааха зуураа, комму-
низмын агуушэ барилганууды болон оройной ара-
дай ажахын бүхы халбаринууды модоор талгалга-
рягүй хангахын түлөө харюусалга мэдэрэн, би-
днэр болбол модо бэлдэхэлэй 1952—1953 онуудай
сезонно түсбэды бэдүүлжэ талаар доро дурсагда-
һан уялганууды абанабди.

1. 1952—1953 оной намар-үбэлэй модо бэлдэхэ-
х гүрэнэй түсбэды бүхы талаарнь 1953 оной мар-
тын 15 хүрэтэр дүүргэжэ, сезонной эсэс хүрэтэр 20
мянган кубометр хэрэглэлэй модо түсбөө гадуур
шэрэхэ.

2. Ажалы зүбөөр эмхидхэнэй, механизмуу-
ды гүйсэдээр ашаглананай ашаар ПЭС—12—200
тракторай үдэрэй дунда зэргын бүтээсы 115 про-
цент, КТ—12 тракторай—110, автомашинуудаар
модо шэрлгын — 110 процент, автопогрузчигуудай
—115 процент, автоэлектротрансуудай —108 про-
цент хүргэжэ.

3. Ажалай найжаруулагдаһан шэнэ методүүды
үйлдэбэридэ нэбтэрүүлжэ, үйлдэбэрин новатор-
нуудай дүй дүршэл дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээ-
сы түсбөөр хараалагдаһанда орходоо 5 процен-
тээр дээшлүүлжэ.

4. Моды ашагтайгаар, зүбөөр тайран сээрлэ-
жэ, хэрэглэлэй модо гаргалгы 85 процент хүргэжэ.

5. Арбилалтын журам тон наринаар сахижа,
материалууд болон мүнгэ зөөрнэ гамтайгаар
гаргалжа, бүтэн гаргалгадаг продукцин өөрын
үнэ түсбөөр хараалагдаһанда орходоо 3 процен-
тээр химдаруулха.

6. Хүдэлмэришэдэй материална ба культуно-
ажаруудалай условинууды бүхы хэмжээгээр най-
жаруулха.

Нүхэдүүд, леспромхозуудай модо бэлдэхэлдэ
эсүүлэгдэн республикнн предпритинуудай хү-
дэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэг-
шэд ба албахаагшад, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд!
Коммунистическэ партин XIX съездын хараалһан,
манай орон дотор коммунизм байгуулгын асарай
эхэ программы дүүргэхын түлөө ажаллахаһаа үн-
дэр нэрэ түрэ гэжэ советскэ хүндэ мүнөө байхагүй.

Эдэ социалистическэ уялганууды абаха зуураа,
биднэр болбол эдээнэ нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүр-
гэхэдэ гэжэ бата үгээ үгөөд, манай эхиллэгы
дэмжэт гэжэ таанары урялнабди. Модо
бэлдэхэлэй 1952—1953 оной намар-үбэлэй сезонной
түсбэды болзорһоон урид дүүргэхын түлөө соци-
алистическэ мурсыгөө үргэнөөр дэлгэрүүлэ!

КПСС-эй ОБКОМДО

Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба
албахаагшад, Эрийскэ леспромхоздо модо бэлдэхэлгэдэ хүдэлмэрилжэ байгаа
Зэдын ба Заиграйн аймагуудай колхознигуудай зүгтөө республикнн
ой модоной бүхы хүдэлмэришэдтэ хандаһан хандалга тухай

КПСС-эй обкомой бюро болбол
модо бэлдэхэлэй сезонно түсбэды
болзорһоон урид дүүргэхэдэй гэ-
жэ социалистическэ уялга абанан,
модо бэлдэхэлэй сезонно түсбэды
болзорһоон урид дүүргэхын, меха-
низмууды найнаар ашаглахын, бэ-
лэдхэлдэ байгаа модоной шана-
һы найжаруулхын ба өөрын үнэ
химдаруулхын түлөө социалисти-
ческэ мурсыгөө дэлгэрүүлхын рес-
публикнн ой модоной промышлен-
ностин бүхы хүдэлмэришэдэ
уряллан Эрийскэ леспромхозой хү-
дэлмэришэд, инженерно-техническэ
хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагша-
дай, Эрийскэ леспромхоздо хүдэл-
мэрилжэ байгаа Зэдын ба Заиг-
райн аймагуудай колхознигуудай
үүсхэлы найшааба.

Тингээд КПСС-эй обком болбол
Эрийскэ леспромхозой хүдэлмэри-
шэд ба албахаагшад, тус лес-

промхоздо хүдэлмэрилжэ байгаа
эрэгтэй, эмэгтэй колхознигуудай
хандалгы леспромхозуудай хүдэл-
мэришэд ба албахаагшад, модо
бэлдэхэлдэ хүдэлмэрилжэ байгаа
колхознигуудай хамтын суглаанууд
дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, модо бэ-
лэдхэлэй сезонно түсбэды болзор-
һоон урид дүүргэхын, механизмуу-
ды найнаар ашаглахын, бэлдэ-
хэлдэжэ байгаа модоной шанар
найжаруулхын ба өөрын үнэ
химдаруулхын түлөө социалисти-
ческэ уялганууды тэдэнэй абаха
ябалд эмхидхэхын аймгүсэдком-
мууды, леспромхозуудай директор-
нууды политическэ талаар орлог-
шорны, леспромхозуудай парти-
на ба профсоюзна организацинуу-
ды уялгаба.

Абаһан уялгануудай дүүргэлгы
ходоодо шалгажэ байха гэжэ
партиин Заиграйн, Хоринн, При-
байкальска, Баргузинска ба Сэлэн-

гын айкмууд, леспромхозуудай
партияна эхин организацинууд ба
леспромхозуудай директорнууды
политическэ талаар орлогшорноор
уялгагдаба. Шалгалтын дүнгүүд
хадаа леспромхозуудай хүдэлмэри-
лэгшэдэй хамтын суглаанууд, үй-
лдэбэрин зүблөөнүүд болон мүн
модо бэлдэхэлдэ хүдэлмэрилжэ
байгаа колхознигуудай суглаанууд
дээрэ һарадаа хоёр дахинһаа
үсөөн бэшэ зүбшэн хэлсэгдэжэ
байха ёһотой.

Модо бэлдэхэлэй сезонно түсбэ-
ды, социалистическэ уялганууды
дүүргэлгын ябаса тухай леспро-
мхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй тоо-
соон айкмуудай ба аймгүсэдком-
муудай заседанинууд дээрэ ходо-
доо шалгагдажа, элрүүлэгдэн
дутагдалнууды усадхаа талаар
оперативна хэмжээнүүд абтажа
байха ёһотой.

Республикнн аймагуудта
үрнэ хаалгын ябаса тухай
БМАССР-эй Хүдөө ажахын
министерствын 1952 оной де-
кабрин 20-ной мэдээн
(түсбэй дүүргэлтэ процентээр)

АЙМАГУУД	оройно кызыл- мүчэй үр- нэ талаа	калгын үрнэ талаа
Мухаршэбэрэй	109,7	76,9
Иволгын	108,6	37,6
Байкало-Кударын	105,0	93,6
Кударын	103,4	108,1
Түхэнэй	102,9	78,8
Заиграйн	100,7	76,1
Кабанскын	100,1	97,6
Зэдын	99,9	45,3
Бичурын	98,9	73,6
Хэйзэнгын	94,9	63,9
Хоринн	92,0	50,7
Прибайкальска	90,5	84,3
Яруунын	88,8	64,1
Хойто-Байгалай	88,6	60,7
Сэлэнгын	82,6	59,6
Кяхтын	82,3	36,2
Торинн	81,9	55,1
Баргажанай	79,8	109,8
Закаменай	77,2	56,6
Курумканай	55,9	76,3
Ахын	—	26,6

Республикнн МТС-үүдтэ
трактор, машинанууды
заһабарилгын ябаса тухай
БМАССР-эй Хүдөө ажахын
министерствын 1952 оной
декабрин 20-ной мэдээн
Кварталя түсбэй дүүргэлтэ процентээр

МТС-үүд	Трактор- нууд	Пуг	Семкэнууд
Саянтын	183,9	176,9	280,0
Хэйзэнгын	121,0	107,7	150,0
Удын	121,0	57,7	220,0
Иволгын	120,0	100,0	121,4
Түхэнэй	113,6	146,7	218,2
Итацнн	105,3	106,3	100,0
Кыренскэ	100,0	193,3	162,5
Сэлэнгын	100,0	100,0	150,0
Жиринскэ	100,0	88,0	300,0
Ехо-Кударын	90,0	100,0	400,0
Темж			

Манай наалишдаг зорилго

Сэлэнгийн аймгай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой наемфермын уетқица Ц. Балдановгай хөөрөөнөө

Табадах табанжэл соо малажа-аиме хүжөөлгэ хадаа манай гол мухала зорилго зангаара үнэнэ. Энэ зорилго хадаа биднээр малша-дай жарюусалгыг улам дээшлүүл-мэ.

Энэ жил манай фермын наали-шад ну нааха талаар эрхим амжал-та туйлаа. Энэ жэлдэ 100000 литр ну нааха түсэбтэй байһан аад, му-нөө манай фермэ 100500 литр наа-жа, түсэбөө үдүүлэн дүүргэһэн бай-ла. Фермэний 52 үнэстэй. 11 пара соо үнээн бүринөө 2000-наа дээшэ литр ну наагаа. Зарим үнэсд бү-ришье ехэ ну үгөө. Жэшээлхэдэ, энэ жил Сибирька, Долгаа гэжэ үнэсд тус бүрин 3400 литр ну үгөө.

Энэ жил зарим эрхим наалишад, жэшээлхэдэ, республикын суута наалишан Цоу Хайдапова даалга-дан үнээн бүринөө дунда зэргээр 2700 гаран литр ну наагаа, жэлэй эсэс болотор шөө 100 литр ну наа-жа юм. Манай фермын малшад эрх-хэ жэлдэ бүри ехэ ну наахын тула-а бүхэ хүсээг гарган тэмсэхэ гэ-жэ шивдэнхэй.

Мүнөө малнууднай үбнэ тэжээ-лээр дутамаггүй, хүсэ шадал най-таггаар үбэлжжэ байна. Малнууд-дай ашаг шээ үгэлгье дээшлүүл-дэ хэрэгтэ тэдэниие найнаар хару-улга ба эдээлүүлгэ шивдэхэи уд-дашанартай.

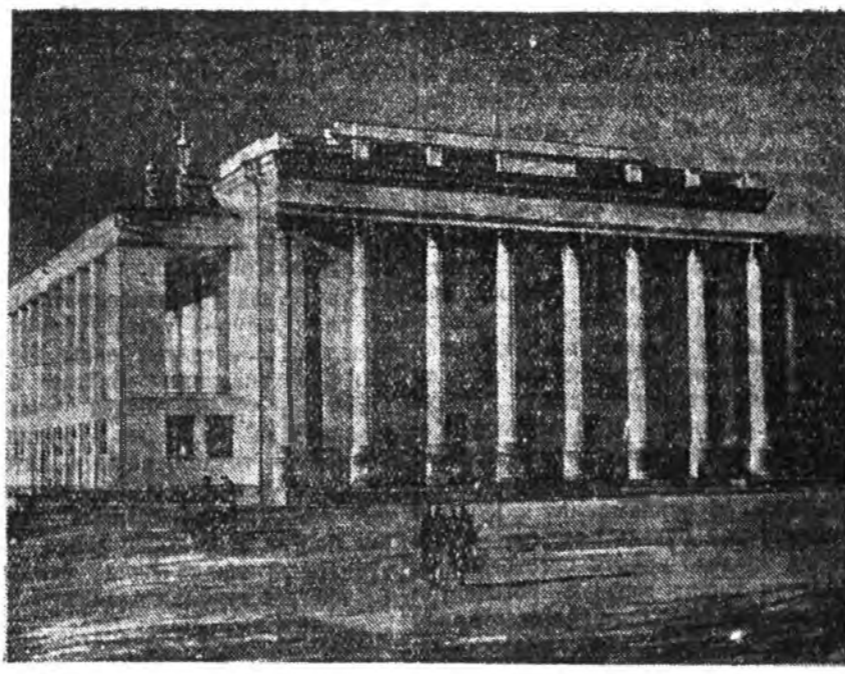
Манай фермэ дээрэ хүдэлмэринч үдэр ямар турмтайгаар эмхидгэ-хэйб гэбэл: үглөнэй 6-наа 6 час болотор малнуудаа үбнөөр эдэ-лүүлдэг, байршье сэбэрлэдэг бай-нэ. Нүүлээрн үглөнэй наалга эхилдэг. 9 час 30 минутада үнэсдэ

наажа дүүргэдэ, малшад орожо сайладаг байна. 10-наа 11 час боло-тор малнууд уялжа эрээд, холягло-мом зельнко, соломо, үбнэ гурьбе эдилэг. 12 часнаа 1 час 30 минута хүрээр үдэрэй наалга болоод, мал-нууд дахин уялалгада гарадаг. Тэндэнэ малнууд 3 час болотор сэбэр агаарта ябаад, нөөргөө бай-радаа эржэ, тус бүрин 2 кило-грамм зельнко, 2 килограмм үбнэ эдилдэг. Тэдэнэй удаа үнэсдые сэ-бэрлэлгэ, 6-наа 7 час болотор үдэ-шын наалга болодог. Үнэсдэ наажа дүүргэдэ, 7 час 30 мин. хүрээр тэ-дэндэ багхан үбнэтэй холижо тур-непс эдөөлдөгдөг. Үдэшин 7 час 30 мин. хүдэлмэринч үдэр дүүржэ, малнууднай үглөөгүүр болотор амар-даг. Нэгэ үнэсн сүлдэхэ соо шэмэтэ тэжээлнэ гална, 10 килограмм үб-нэ эдилдэг байна.

Манай фермын наалишдаг дун-да социалистическэ мурьсөөн үргэ-нөөр дэлгэрэнхэй. Нүхэр Цоу Хай-дапова тус мурьсөөндэ түрүүлжэ ябана.

Колхознойна правлене бидэндэ культурай ба ажалуудалай найн усолои байгуулаа. Малшад сүлөө-тэй сагаа культурунар үнгэргэхэ, мэргэжлээ, юрэнхэ ба политич-ескэ эрдэмсэ дээшлүүлэхэ дүүрэн арга боломжтой. Улаан булан соомнай газетэ, журналнууд ба ураннайханай болон политическэ номууд олон. Зоотехническэ курс-а биднээр хуралсанбади.

Нүүлэй үеэс биднээр партинн XIX съездын Материалуудые шу-далжа байнаби.

Брянска область. Брянска паровоз-бүтээгэйн заводой культурын ордой В-жана город соогоо хамагай гоё байхан байлангуудай нэгэниин мүн. Харагын зал 950 хүнэй хууртай, мүн лекционно зал, кружогуудай комматонууд ба би-блиотекэ бии юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Брянска паровоз-бүтээгэйн заводой культурын ордой. ТАСС-эй фотохранима.

НОМ ХУДАЛДАН АБАГШАДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

Наяхан Улан-Удэ городтохи Роскниготоргын центральный магазин соо ном худалдажа абатгалдай кон-ференци болобо. Конференцидэ эрээшд эндэ эмхидхэгдэнэ номууд-дай выставкэнүүдые хонирхон ха-раа. Выставкэнүүдэй дэргэдэ хо-нирхолтой диаграмманууд табятай байгаа. Жэшээлхэдэ, эдэ диаграм-манууд соо удаадахи тоо баримта-нууд харуулагдаа: «Москваһаа аяар холот» гэнэн Ажаевай ном хамта дээрэ 1 миллион 331 мянган экз-емпляр тиражтайгаар 15 хэлэн дээрэ 42 дахин хэблэгдэнэ, «Зол жаргал» гэнэн Павленкин ном хамта дээрэ 1620 мянган экзем-пляр тиражтайгаар 24 хэлэн дээрэ 62 дахин хэблэгдэнэ байна.

Зарим диаграммануудын 35 жэл соо СССР дотор хэдэ шэнэн но-мууд болон брошюрануудай хэблэг-дэны харуулаа. Нэгэн соонь нигэ-жи хэлэгдэнэ: «Хэрбээ 400 жэлэй турша соо хаанта Россия 600 мян-ган ондоо нэрэнүүдэй номуудай хэблэгдэ наа, советскэ засагай 35 жэлэй турша соо 14,5 миллиард экземпляр тиражтайгаар нэгэ мил-лиондоо дээшэ номууд болон бро-шюранууд хэблэгдэ».

Конференцие Горькин нэрэм-жэтэ республиканска библиотекын директор нүхэр Мирошниченко нээ-б. «Манай хэблэл—коммунизм бай-гуулгын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэй тулалгаша мүн» гэнэн элидхэлые ВЛКСМ-эй Улан-Удын гэркомой секретарь нүхэр Басаев хэбэ. Элид-хэлшэ большевистскэ хэблэлэй үргэ-г ба тэрэнэй элсүүлэй удхашанар тухай хэлээд, советскэ хүнүүдэй коммунизм байгуулха хэрэгтэ но-мой ямар ехэ үргэ дүүргэдэг бай-һан тухайн тэмдэглэбэ. Нүхэр Ба-саев элидхэлэнгэсэ нүүлдэ номдо дурлахыень, өөрын библиотектэй болсохыень конференцидэ хабаадаг-шалые уряалаа.

Горькин нэрэмжэтэ республи-канска библиотекын библиограф нүхэр Добрежко Бурят-Монголой

гүрэнэй хэблэлэй байгуулагдаһан-наа хойшо хэдэ шэнэн номой хэб-лэгдэн тухай хэлэбэ.

—Хамта дээрэ 11 миллион 587 мянган тиражтайгаар 2564 ондоо нэрэнүүдтэй номууд хэблэгдэ. Мү-нөө республика соо 3 республиканс-ка, 23 райончо, 2 городской, олон тиражтай 4 газетэ хэблэгдэнэ.

Уранзохболшодой Союзай Бурят-Монголой отделениин зүгнөө пост Данри Хилтухин үгэ хэлэ. Тэрэ хадаа Бурят-Монголой уранзохбол-шодой хүдэлмэри тухай ба Бурят-Монголой советскэ литературата да үлдэһэ нуури табигша Хоца Намса-раевый, мүн манай республикын тү-рүү уранзохболшод болон поздүү-дэй творчество тухай хэлээд, Бур-ят-монголой уранзохболшодой но-муудые худалдажа абахыень кон-ференцидэ хабаадагшалые уряалаа. Үгынөө нүүлдэ «Корейн басганда башгэ», «Захха дуун» ба «Залуу адуушан» гэнэн өөрынөө шулууды-е уншаа.

Ном худалдан абатгалда, түүхын наукануудай кандидат, педагогиче-ска институтай багша Тюшев нигэ-жэ мэдүүлэбэ:

—Хаанта засагай үелэ номуудые аристократическа гэрнүүдэй гостина-нуудые гоёхын тулаа хэрэгдээд лэ, арад зоной дунда тараагдадаг-гүй байгаа; харин тинхлэ манай орондо ном хадаа советскэ хүнэй ёһотой нүхэрнэ ба тулалгаһын болоо.

Үгынөө түгэсхэлдэ нүхэр Тюшев ном худалдалгада зарим тэмд ду-тагдалнуудай бии байһые тэмдэг-лэ.

Гэрэй эзэн эхээр Бусижина өөрынөө дурладаг номууд тухай хэлэбэ.

Конференциин түгэсхэлдэ Роскниготоргын центральный магазиний директор нүхэр Чебзков үгэ хэлэ-жэ, конференцидэ эдэбхитэйгээр хабаадаһанай ба үнэтэ дурал-хануудые орууланайн түлөө ном худалдан абатгалда баяр хүргөө. Д. Жарков.

Газетэ, журналнуудые арад зоной дунда тарааха

Энэ жил республика соо 1953 оной центральный хэблэл захилга гол түлэб дүүрээ гэбшье, хүдөө ажа-хын хэблэл захилга муугаар ябажа байна. «Социалистическое земледелие» гэжэ газетэ, «Колхозное произ-водство», «МТС», «Картофеле» Гель-со болон бусад журналнуудые за-хилга илангаяа муугаар ябана. Энэ юун дээрнээ болооб гэхэдэ, хүдөө ажахын мэргэжлэтэд хүдөө ажахын хэблэл захилга хэрэгтэ хэлхэ хол-боонтой хүдэмэрлэгшэдтэ тулалга ёһотой байһан аад, харин өөһэ-дөөшье захилгагүй байха юм. Жэ-шээлхэдэ Эдвин, Сэлэнгийн, Торнин аймгуудта хүдөө ажахын нэгшье мэргэжлэтэд ямаршье хэблэл захил-гагүй. Кударин аймгай главна агро-ном нүхэр Чернин, агроном Комбина, аймгай гүйсэдхэхэ коми-тетэй хүдөө ажахын таһагые дагш-ше нүхэр Сокольников гэшүд ямар-шье хэблэл захилгагүй. Кабанскын аймгай нүхэр Елизов, Залушкий, Кузнецова гэшүдэй «Социалисти-ческое земледелие» гэжэ газетэ захил-башье, хүдөө ажахын бусад мэргэжлэтэднэеи кушые захилгагүй.

МТС-үүдэй парторганизацинуудай зүгнөө хэблэл тарааха хэрэгтэнэ хэлхэ холбоонтой хүдэмэрлэгшэдтэ зохио тулалгажа үзүүлэн га-зарта газетэ, журналнуудые тараал-га амжалтатайгаар үнгэрөө гэжэ хэблэл тараалгын декабрийн 15-гай мэдээн элнээр гэршэлэ.

Гэхэ зуура, олохон парторганиза-цинуудай секретарьнууд хэблэл захиа хэрэгтэ хойшо хэрэгээр хан-дана. Жэшээлхэдэ, Эдвин аймгай Фрунзын нэрэмжэтэ колхозой парт-орг нүхэр Мункуев «Бурят-Монго-лой үнэн» газетэ өөрөө захианагүй, бүхэ колхозоо нэгэ нэгэ экземпляр «Правда» ба «Известия» газетэ захилгаар лэ хязварлайна бай-ха юм. Мүн энэ аймгай «Коммунизм» колхозой парторг нү-хэр Бадмажапов хэблэл захилгада ямаршье тулалгажа үзүүлэнгүй байханаа гална, өөрөө ямаршье газетэ захианагүй. Аймгай гүйсэд-хэхэ комитетэй түрүүлгшын орлогш-о нүхэр Дармаев ба Лесгагай ди-ректор нүхэр Бадлуев «Бурят-Мон-голой үнэн» газетэ захианагүй.

Мухаршээрэй аймгай Сталиной (Зеган), Маленкой нэрэмжэтэ, «Победа» ба «Коммунизм» колхоз-оудта газетэ захилга мүнөөшье бол-отор эмхидхэгдэгүй байһаар. Колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнууд нүхэр Маковцев, Смолин ба Ефимов гэшүд өөһэдөө ямаршье хэблэл захианагүй.

Тэршээлэн Иволгын аймгай гүй-сэдхэхэ комитетэй хүдөө ажахын хүдэмэрлэгшэдшье хүдөө ажахын хэблэл захилгагүй. Байкало-Кударын аймгай гүйсэдхэхэ комитетэй хүд-өө ажахын таһагые дагша нүхэр Ремешевскийн хүдөө ажахын хэблэл тарааха хэрэгтэ туһа хүргэхын орондо, хэлхэ холбоонтой хүдэмэ-рилэгшэдтэ нигэжэ мэдүүлэн бай-ха юм: «Хэблэл тараалга танай хэр-эг, өөһэдөө ябажа тараагты».

Сэлэнгийн аймгай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганиза-циин секретарь Шайдуоров газетэ, журнал захилгые колхозоо эмхид-хэггүй байха юм. Мүн Стали-ной нэрэмжэтэ колхозой парторга-низациин секретарь нүхэр Балда-кеев өөрөө ямаршье газетэ, журнал захилгагүй байханаа гална, колхозоо оройдоо 15—15 экземпляр «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Мон-голой үнэн», 9 экземпляр «Бурят-Монгольскый комсомолец» ба 17 экземпляр аймгай газетэнүүдые захяа.

Манай эндэхэ газетэнүүдые 1953 ондо захилга энэ жэлдэ амжалта-тайгаар үнгэржэ байна. Занграйн, Прибайкальска, Ахын, Хорин, Хэ-жэн, Хойто-Байгалай аймгууд «Бурят-Монгольская правда» газетэ захилга түсэбөө декабрийн 15-да дүүргэһэн ябаад хадаа газетэ захил-гын амжалтатайгаар үнгэргэджэ байһые гэршэлэ. Тэршээлэн Барганаев, В-Кударын, Яруунын, Сэлэнгийн аймгууд, Бабушкин ба Городок городууд газетэ захилгые дүүргэхэ ойртоо.

Хэблэл захилга дүүрэтэр тэдэхэн хоног үлөө. Хэлхэ холбоонтой хү-дэмэрлэгшэд үлэһэн энэ үдэр-нүүдтэ иотогтай партиинь организа-цинуудай тулалгажын ашаар 1953 оной газетэнүүдые хүдэлмэришэ, албахагша, колхозой айл бүхэнэй захиа ябадаг туйлаха үлгэлтэй.

Иволгын, Хорин, Ахын айм-гуудта ба Улан-Удэ городто «Бу-рят-Монголой үнэн» газетэ захилга дүүржэ байна.

Колхозуудай, совхозуудай ба

Эдэбхитэйгээр захиба

1953 бнбй газетэ болон журнал-нуудые тарааха даалгабарна Ивол-гын аймгай предпритинуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй профсоюз-на ба комсомольско организацину-уд үргэн нитэ эдэбхитэй хаб-баадалгатайгаар саг болзор соонь дүүргэбэ.

голой үнэн» болон бусад газетэ, журналнуудые захилга байна. Мүн Гильберын сомоной «Коммунизм» гэжэ томолдогдон колхоз-оной (партбюрогой секретарь нү-хэр Круглов, правленийн түрүү-лэгшэ нүхэр Цыренжапов) гэшүд хэблэл газетэ болон журналнуудые эдэбхитэйгээр захяа. Ийм жэшэ-нүүд бусадшье колхозуудта бай-на. Эрт баримта хадаа манай колхозоо таряашдай культурина хэмжээнэй урғанниие элээр гэршэлэ. Нүүлэй мэдээгээр тус аймгай ажалшад 1369 хэлэжэ «Бурят-Монгольская правда», 601 хэлэжэ «Бурят-Монго-лой үнэн» ба бусад газетэ, журнал-нуудые хадаа ба жэлэй болзороор захилга.

Сталиной нэрэмжэтэ колхозой правленийн түрүүлгшэ, комму-нист Ж. Тогочиев, уншалгын байшангые дагша Д. Аюшеев гэш-шэд газетэ болон журналнуудые тараалгада эдэбхитэйгээр хабаада-ла, айл бүхэндэ газетэ захуулаа. КПСС-эй гэшүүд Д. Очирлов, Д. Цыренжапов гэшүдэй хүлэбл-рилдэг «Улаан Оронго» колхозой гэшүүд хоёр зуу гаран «Бурят-Мон-

голой үнэн» болон бусад газетэ, журналнуудые захилга байна. Мүн Гильберын сомоной «Коммунизм» гэжэ томолдогдон колхоз-оной (партбюрогой секретарь нү-хэр Круглов, правленийн түрүү-лэгшэ нүхэр Цыренжапов) гэшүд хэблэл газетэ болон журналнуудые эдэбхитэйгээр захяа. Ийм жэшэ-нүүд бусадшье колхозуудта бай-на. Эрт баримта хадаа манай колхозоо таряашдай культурина хэмжээнэй урғанниие элээр гэршэлэ. Нүүлэй мэдээгээр тус аймгай ажалшад 1369 хэлэжэ «Бурят-Монгольская правда», 601 хэлэжэ «Бурят-Монго-лой үнэн» ба бусад газетэ, журнал-нуудые хадаа ба жэлэй болзороор захилга.

Эрид хубилалта хэхээр болоо

Хүдөө ажахы шэнэ хүсэтэйгээр дэбжүүлэхэ талаар партинн XIX съездын табйнан зорилгонууд ха-даа газартаряалангые, малажалые культурунар эрхилхые эринэ. Энэ асуудалые амжалтатайгаар шивд-эхын тулаа дүй дүршэл, мэргэ-жлэй ёһотой кадрнууд хэрэгтэй.

Тимэс кадрнуудые бэлдэхын тула парти, правительствын шивд-хэбэрээр колхозуудта 3 жэлэй агро-зоотехническэ курсанууд эмхид-хэгдэнэ байгаа. Торнин аймгай энэ хэмжээ-ябуудгай хангалтагүй-гөөр ябуулагдажа байна. Хуралсай-лай энэ жэлдэ зоотехническэ нэгэ-дэй жэлэй курсалда 105 хүн, хоёр-дохи жэлэйхэдэ 82 хүн, гурбадахай жэлэйхэдэ 10 хүн хураха ёһотой аад, мүнөө эдэнэй хахадын хурал-саана. Эдэ курсанууд зайнягыа үшөө шивдэжэ ябуулаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Зайнягы хар-аалагдаһан үдэрнүүдтэ болоно-гүй, хуралсайл жэлэй экинхээ хой-шо оройдоо 1—4 зайнги хэлгэ.

Аймагай олон колхозуудта зоо-техническэ курсанууд зайнягыа бройдоо эхилээдүй байһаар. Жэ-шээлхэдэ, «Коммунизм», «Улаан-Бур-галтай», Ленинэй нэрэмжэтэ кол-хозуудта нэгдэхэ жэлэй зоотехни-ческэ курсануудай заняи эхилээ-дүй байһаар. Эдэ колхозуудта курсануудые хүтэлбэрлөөр то-милгогдон зооветеринарна мэргэ-жлэтэд С. Котов, Г. Батуев, И. Ваурагов гэшүд «сүлөө болонгогүй»

гэжэ гү, али «Малшад сулгарна-гүй» гэнэн хүндэтгэй шалтагаан баряад, юушье хэнэггүй. Мүн «Улаан-Бургалтай» колхоздо вете-ринарна врач Н. Булгын хоёрдо-хи жэлтэ зоотехническэ курсэ эм-хидхэхэ ёһотой аад, нэгшье заняи үнгэргөөгүй, «сүлөөгүйб» гэжэ байха юм. Эдэ бүтэдэ ну харуу-лдг гэхэдэ, зооветеринарна мэргэ-жлэтэд даалгабарита хэрэгтэ хай-ша хэрэгээр хандана.

Мүн аймгай олон колхозуудта агро-техническэ курсанууд эмхид-хэгдэнэ нэрэтэй аад, болодо дээрэ занягынь үнгэргэгдэнгүй. Жэ-шээлхэдэ, «Коммунизм», Ленинэй, Ка-лниний нэрэмжэтэ колхозуудта нэгшье заняги үнгэргэгдөөгүй: Эдэ колхозуудтай курсануудые хүтл-бэрлэгшэд Кузминова, Шангина, Финефидина, Москвитина гэшүд даалгагдаһан хэрэгтэ харюусалга-гүйгөөр хандаһан дээрэй энэ мүнөө хүрэтэр юушье хэзүгэй нуужа байна.

Орүнхидөө аймаг дотор колхоз-инуудай хуралсайл тэсшүгэй муугаар ябуулагдажа байхалаа айм-гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг, тэрэниие дагша нүхэр Дамбаев, главна зоотехник нүхэр Балчугов, главна агроном нүхэр Шитловская гэшүд зохио хэмжээ абанагүй. Саг ошожо байна. Агрозоотехничес-кэ курсануудай хүдэлмэрид эрид хубилалта хэхээр болоо.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

ной хүсээг гээһэнэй нүүлдэ, — гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ, — тэрэ жэгдээр хүжэлгын хуули ёһон бии болон байна. Арадай ажахын жэгдээр хүжэлгын экономика куули ёһотой үндэһэ нуури дээрэл арадай социалистическэ ажахые эрхилжэ болохо байһан ушарһаа энэ хуули ёһонинь хүсэндөө орон-ной байна. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, нингын үйлдэбэринэ зүбөөр түсбэлэхэ арга боломжо манай түсбэлэлгын органуудта арадай ажахын жэгдээр хүжэлгын хуули ёһон олоно. (Мүн тэндэ, 8-дахи нуур).

Үйлдэбэрилгын хүсэнүүдэй шэн-шээд үйлдэбэрилхэ харилсаанууд-дай заабол тааруу байха экономи-ческа куули ёһые түшэг болгон, Агууехэ Октябрска социалистиче-скэ революциин илалтые Коммуни-стическэ партинг хангаһанай, үй-лэдэбэрилгэ эбсэг ба хэрэгсэлнүү-дые эзэмдэлэг энгэй үмсые усал-данаһан ба тэдэниие нингын, со-циалистическэ баялиг болгоһоной ашаар, социализмн экономика гол хуули ёһон, тэршээлэн арадай ажахын жэгдээр, пропорциональ-яар хүжэлгын хуули ёһоные бии болон ба бэлдүүлгэжэ за-аһалһан байха юм. Парти агууехэ социалистическэ шэнэдхэлгэнүүдые бэлдүүлэ. Тингээд мүлжэгшэ анги-лууд усалдагдаа, хүниие хүнэй мүлжэхэ ябадал үгы хэгдэ, ара-дай ажахын бүхэ оршом соо ажа-хын социалистическэ системэ ба-тажан мандаа. Манай олон дотор үйлдэбэрилгын хүсэнүүдэй шэнжээ-тэй тааралһан эрэнэн, үйлдэбэри-лдэ социалистическэ харилсаанууд бэлдүүлгэдэ, энэнь социалистическэ экономикын хүгжэн халбарха яба-дал хангаа.

«Табанжэлнүүдэй туршад манай советскэ промышленностин үй-лэдэбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжээнэ асари ехэ хүжэлгэтые. — гэжэ нүхэр Сталин бэшэнэ, — хэншье буруу-шажа шалахагүй. Зүгөөр, үйлдэ-бэрилхэ хуушан, капиталистическэ харилсаануудые 1917 оной ок-тябрда үйлдэбэрилхын шэнэ, со-циалистическэ харилсаануудар хэлэгдэһэнэй харилсаануудар хэлэгдэһэнэй наамнай, тинэс хүжэлтэ болохогүй байгаа. Манай оройной үйлдэбэрилхэ экономика харил-саануудта нимэ эрид хубилалта хэг-дэгүй наань, үйлдэбэрилхын хүсэ-нүүд мүнөө капиталистическэ ор-нуудта байһан байдалдад аали, мүн манайда баһал дэмэ саг ба-раха ушартай болохо хэн.

Нүүлэй 20—25 жэл соо манай хүдөө ажахын үйлдэбэрилгын хүсэ-нүүдэй хүжээнэ асари ехэ хүг-жэлгы хэншье буруушажа шала-хагүй. Зүгөөр, гушаад оной үеэр дөрвөндэхэн үйлдэбэрилгын талаар хуушан капиталистическэ харилса-ануудые үйлдэбэрилхын шэнэ, соци-алистическэ харилсаануудар хэлэг-дэһэнэй наамнай, тинэс хүжэлтэ болохогүй байгаа. Үйлдэбэрилгын нимэ эрид хубилалта хэгдэгүй наань, манай хүдөө ажахын үйлдэбэри-лгын хүсэнүүд мүнөө капиталисти-ческэ оронуудта байһан байдал-дад аали, баһал дэмэ саг бараха ушартай болохо хэн. (Мүн тэндэ, 61—62-дохин нуур).

Социализмн экономика гол хуули ёһотой нүлөөе хэрэглэн, эконо-мическа бусад хуули ёһонуудай нүлөөлэгые энэнтэй эрилтэнүүдэй эрх-хэмжээгээр оруулан, Советскэ гүрэн үйлдэбэрилгын хүсэнүүдэй хүгжэл-гые тои эршэмтэй түргэнөөр да-бшуулаа. Иймэ темпые капитали-стическэ нэгшье гүрэн өөрынөө хүжэлгын өөдөө гаража байха үе-дэшые зөөгөгүй юм, тийнээ-тигээрэ мүнөө, капитализмн нитэ кризи-сэй эрхэ байдалда, ажахын тус си-стемн уруугаа орбожо байһан эрхэ байдалда үзэхэ бүри аргангүй.

СССР дотор социализм байгуул-һан агууехэ дүй дүршэл энээн тухай эли тодоор гэршэлэ. Манай орон советскэ засагай тогтоһоор 35 жэлэй оёе энэ жэлдэ тэмдэг-лээ. Советүүдэй орон энэ хугасаа-гай сохом хахадынэй империа-листическэ интервентиүүдтэ ба булимтарагшадта эсэргүү сүлөө-лэлхын, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнууды хэхэ ябадалда, тус дайнуудар ханларгаһан ара-дай ажахые нэгтгэн бодхоолгодо зорюулан хэрэглэхэ багтай боло-лон байна. Хэдэ тингэбэшье Советскэ гүрэн промышленноста хүжөөжэ хэрэгтэ угаа ехэ амжал-тануудые туйлаа, энэниие туйла-хын тулаа капиталистическэ ор-нуудта хэдэн зуугаад жэл хэрэгтэй болохо байгаа. Советскэ засагай оршон мандаа байгаа 35 жэлэй турша соо манай орон өөрынөө промышленностин про-дукциие 39 дахин ехэ болгоо. Ан-гли өөрынөө промышленна про-дукциие 1790 онһоо 1951 он хүр-тэр, ондоогоор хэлбэл 162 жэл соо мүн 39 дахин нэмэһэн байха юм. Франш өөрынөө промышленна продукциие нүүлэй 90 жэл соо 5,5 дахин ехэхэдэ. США өөрынөө про-мышленна продукциие нүүлэй 35 жэл соо милл 2,6 дахин ехэхэдэн байна.

техникн база дээрэ үргэлэн хүг-жэдэг социалистическэ үйлдэбэри-лгые бэлдүүлэн байна. Нүүлэй гурбахан жэлэй туршад манай машина бүтээдэг промышленноста 1600 шахуу шэнэ түхэлэй машина-нууд ба механизмуудые бии бол-гоо.

Социалистическэ хүдөө ажахые хүжөөжэ хэрэгтэ мүн лэ угта ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Хаанта Росси дотор орооно тарянай вало-вой ургаса дунда жэшээгээр жэл соо 4—4,5 тухай миллиард нүүд болодо байгаа. Харин СССР-тэхи орооно тарянай валовой ургаса 1952 ондо 8 миллиард нүүд боло-нон, ондоогоор хэлбэл револю-циин урда тэхэи үетэй жэшээлэ хоёр дахин тухайгаар нэмэһэн ба-йна. Хүдөө ажахын үйлдэбэрил-гын нимэ ургалта хадаа тэрэнэй бүхэ халбархын ехээр механизацияла-һанай, түрүү агробиологическа нау-кын туйлажануудые газартаряала-нгай ба малажалдай практикада үр-гэнөөр нөбтөрүүлэн дэлгэрүүлэнэй аша үрч мүн.

СССР-ые хүжөөжэ табдахи та-банжэлэй түсэб тушаа партиин XIX съездын директивнүүд оройной үй-лэдэбэрилгын хүсэнүүдые арбид-ха хэрэгтэ хүсэн түгэс шэнэ дэ-бжэлтэ бэлүүлэхэ, арадай ажахын саашадаа техническэ халбаран ба-дарха, үйлдэбэрилгын улам урга-ха ба арадай ажамдаралай хэм хэмжээнэй бүри дээшлэхэ ябадал хангаха байна. Энээн доторнэ социализмн экономика гол хуули ёһотой нүлөөн эли тодоор харагда-на.

Съездын директивнүүд хадаа шэнэ табанжэл соо үйлдэбэрилгын хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгын ургаха темпны 13 процент, хэрэг-лэлэй зүйлнүүдые үйлдэбэрилгын —11 процент байхаар тодорхойлоо. Металл, нүүрэн, нефть, электро-энерги, машина бүтээлгын, хими-ческэ, ой модоной ба барилгын шу-лаха продукция бүтээлгын илангаяа түргэнөөр хүжээжэ ябадал хараа-лагдана. Арадай ажахын бүхэ пал-баринуудта техническэ ехэ бадарал-та бэлүүлгын үндэһэ нуури — ма-шина бүтээдэг промышленноста нматта түргэн темптэйгээр ургаха байна. Машина ба металл үйлдэ-бэрилгы 5 жэл соо хоёр дахин нэмээгээр хараалагдана. Үйлдэбэ-рилгын хүндэ процессуудые механиз-ациялаа, агрегадуудые автоматиче-скаар хүтэлэхэ ябадал, үйлдэбэ-рилгын болон ажалые эмхидхэлгын ондоошье түрүү методууд улам саа-шалаа хүжөөжлэхэ.

1950 онойхитой жэшээлэ, 1955 ондо шэрэм шудалга 76 тухай процент, бууд — 62 процент, про-кат үйлдэбэрилгэ — 64 процент, электротэриги — 80 процент, нефть үйлдэбэрилгэн абалга — 85 про-цент, нүүрэн — 43 процент урга-ха болоо.

ригдаха, ашаглалгада оруулагда-һан. Табадах табанжэл хүдөө ажа-хын хүсэтэ шэнэ дэбжэлтээр тэм-дэглэгдэхэ байна. Табанжэлэй тур-ша соо орооно тарянай валовой ургаса 40—50 процент (тэрэ тоодо шэннисэ 55—65 процентээр), хлопко-сыреч—55—65 процент, улан-волокно—40—50 процент, сахарай свекло—65—70 процент, харгаабха — 4

